

Les quatre estacions del bosc

Titelles el Forat del Niu

Guia didàctica

Educació Infantil i Cicle Inicial de Primària

Jove Espectacle

www.jovespectacle.cat/escoles

jovespectacle@gmail.com

609313501

933954849

SINOPSI

En Piu és un ocellet que neix a l'estiu. Va creixent i aprenent de la seva mare, la senyora Oriola, i dels altres habitants del bosc mentre contempla els canvis que es produeixen amb l'arribada de les diferents estacions. Però, malauradament, uns caçadors el deixen orfe i llavors haurà de sobreviure durant el cru hivern: buscant menjar com pugui, fent nous amics i, sobretot, evitant el llop que és l'únic animal realment perillós per a ell. Quan arribi la primavera, un pit-roig l'ensenyarà a volar i llavors s'adonarà que ja s'ha convertit en un ocell adult. És una desfilada de diversos personatges -animals i vegetals- que viuen en el bosc i que van donant pistes sobre com evoluciona la vida al llarg de cada estació.

Espectacle sobre la vida al bosc i el trànsit de les estacions, que compta amb cançons cantades en directe i un munt de personatges animals i vegetals, que faran gaudir els més petits.

FITXA ARTÍSTICA

Actors-manipuladors:

Mercè Pons i Josep Maria Viaplana

Construcció de titelles:

Mercè Framis/Mercè Pons

Escenografia:

Mercè Pons

Guió i Direcció:

Josep Maria Viaplana

LES QUATRE ESTACIONS DEL BOSC

Autora de la Guia: Montserrat Correig

EDUCACIÓ INFANTIL (3-5 ANYS)

ABANS DE VEURE L'ESPECTACLE

ACTIVITAT 1:

Per facilitar la comprensió del concepte que representa el títol de l'obra "Les quatre estacions del bosc" creiem més adient iniciar el treball, previ a veure l'espectacle, amb una conversa col·lectiva sobre el lloc en el qual es desenvolupa l'acció: el bosc. Observant els canvis que experimenta el bosc al llarg de l'any, s'anirà consolidant la idea d'estació.

El tema el podem enfocar des de dues línies:

- A. El coneixement que tenen del bosc a través de les seves vivències personals.
- B. El coneixement que en tenen a partir dels contes populars.

A. Encetem una conversa amb els infants:

- Heu anat mai al bosc? Amb qui?
- Recordeu quan hi va anar? Feia fred o calor?
- Els arbres tenien fulles? De quin color eren: verd o més aviat groguenques?
- Hi havia flors?
- Vau veure algun animal? Quin?
- Què és el que us va agradar més?

Després de la conversa es convida els infants a muntar "el racó dels tresors del bosc". Aquest racó s'anirà construint amb el material del bosc que cadascun portarà.

Si fos possible, aniria molt bé fer una sortida al bosc per poder compartir tots la mateixa experiència. En aquest cas, es pot fer l'observació directa de l'entorn natural: els arbres, les flors, els colors, els sorolls, les olors... i recollir petites mostres que seran els tresors per a la classe.

Una vegada a l'escola, és convenient fer-los fer el dibuix de la sortida.

És important ambientar la classe amb làmines, fotografies i dibuixos del bosc (els que hagin fet els nens/es).

B. **El bosc és un element important en un gran nombre de contes populars** (La caputxeta vermella, La Blancaneus, La caseta de sucre...).

Per dur a terme una conversa sobre els contes, es poden fer preguntes com aquestes:

- Qui de vosaltres recorda un conte on surti un bosc?
- Quins animals apareixen en aquest conte?

Mentre els nens/es van dient els noms dels contes, la mestra/e escriurà el títol a la pissarra. Al costat de cada títol, també hi pot escriure el nom de l'animal o animals que hi surten. Després, se'n pot fer un comentari general i acabar la sessió explicant un d'aquests contes.

Podem encetar una conversa deixant en primer lloc que els nens/es comentin lliurement l'obra. La mestra/e conduirà la conversa amb l'objectiu que expliquin què els ha agradat més, quin personatge els ha resultat més simpàtic, etc.

Posteriorment, s'aniran reconstruint les quatre parts de l'obra corresponents a les quatre estacions de l'any i recordarem els animals que van apareixent al llarg de la representació.

- Al començament de l'obra uns animalets estan contents perquè és l'estiu i canten una cançó. Quins animalets són? Com es diuen?
- Quan comença a ploure, quin animal surt? Recordeu la cançó que canta?
- Quan fa fred hi ha animals que han de marxar cap a altres països. Quins animals són?
- I quan fa bon temps, què fan els animals del bosc?
- Quin animal us resulta més simpàtic? Podeu fer-ne el dibuix i posar-lo al racó dels tresors.

Si ho considereu convenient, podeu anar introduint els conceptes d'estiu, tardor, hivern i primavera, quan es formulin les preguntes anteriors, sempre que el sentit quedi associat amb els fenòmens més representatius de cadascuna de les estacions.

DESPRÉS DE VEURE L'ESPECTACLE

ACTIVITAT 2:

La mestra/e durà a terme una conversa en què parlarà dels principals moments de la història de l'ocell protagonista. Aquests moments són:

- La mare cova l'ou.
- L'ocellet surt de l'ou.
- La mare l'alimenta.
- L'ocell intenta volar i cau a terra.
- La mare ha de marxar a terres més càlides sense el seu fill.
- Alguns animals del bosc ajuden l'ocellet a sobreviure.
- El pit-roig ensenya l'ocellet a volar.
- La mare torna quan fa de nou bon temps i retroba l'ocellet.

Si algun nen/a té dubtes sobre alguna paraula específica d'aquesta història (covar, pollet, etc.) se n'explicarà el seu significat.

Després de la conversa, es poden donar aquestes frases escrites en fulls de paper diferents. I, seguidament, comentarem el significat de cada frase amb preguntes semblants a aquestes:

- Algú coneix alguna de les paraules d'aquestes frases? Quines paraules són? I quines són les lletres que reconeixeu? Digueu-les.
- Creieu que en aquesta frase hi ha escrit això que ara us diré? (A continuació es llegeix la frase).

Després de treballar el significat de les frases caldrà fer el dibuix de què representen (cada nen/a farà només un dibuix) i després les hauran de posar en ordre numerant-les de l'1 al 8.

ACTIVITAT 3:

Es pot iniciar una conversa sobre els animals que han sortit al conte:

- Se'n poden dir les característiques principals.
- Es pot comentar si algú els ha vist alguna vegada.
- Se'n poden fer tot tipus de classificacions:
  - Animals grossos i animals petits
  - Animals simpàtics i animals ferotges
  - Animals que volen i animals que caminen

Per fer aquesta activitat calen dibuixos o fotografies d'aquests animals.

ACTIVITAT 4:

Al bosc, a la tardor, hi hem vist bolets. Però, en un moment donat un d'aquests bolets diu:

“Mira que et clavaré un bolet”

- Què vol dir això?

ACTIVITAT 5:

- Com s'ho fan els animals del bosc per espantar el llop?
- Com ho faríeu vosaltres?

En grups de 4 o 5 nens/es (els d'una taula) hauran de pensar una altra manera d'espantar-lo i fer-ne un dibuix.

Després, es poden comentar col·lectivament tots els dibuixos.

ACTIVITAT 6:

Després de comentar la representació teatral, la mestra/a proposarà als nens/es que facin rodolins que estiguin relacionats amb les quatre estacions, amb els animals i amb les plantes, que surten a funció. Haurà d'insistir en el fet que els rodolins han d'estar ben construïts i ser enginyosos.

Després, n'hauran de fer el dibuix

CICLE INICIAL DE PRIMÀRIA

ABANS DE VEURE L'ESPECTACLE

ACTIVITAT 1:

Per facilitar la comprensió del concepte que representa el títol de l'obra "Les quatre estacions" creiem més adient iniciar el treball, previ a l'anada al teatre, amb una conversa col·lectiva sobre el lloc en el qual es desenvolupa l'acció: el bosc. Observant els canvis que experimenta el bosc al llarg de l'any, s'anirà consolidant la idea d'estació.

El tema el podem enfocar en aquesta línia:

El coneixement que tenen del bosc a través de les seves vivències personals.

Encetem una conversa amb els infants:

- Heu anat mai al bosc? Amb qui?
- Recordeu quan hi vau anar? Feia fred o calor?
- Els arbres tenien fulles? De quin color eren: verd o més aviat groguenques?
- Hi havia flors?
- Hi havia flors?
- Vau veure algun animal? Quin?
- Què és el que us va agradar més?

Després de la conversa es convida els infants a muntar "el racó dels tresors del bosc". Aquest racó s'anirà construint amb el material del bosc que cadascun portarà.

És important que es faci incidència en el terme **estacions** i més concretament en les paraules: **primavera, estiu, tardor i hivern**.

Si fos possible, aniria molt bé fer una sortida al bosc per poder compartir tots la mateixa experiència. En aquest cas, es pot fer l'observació directa de l'entorn natural: els arbres, les flors, els colors, els sorolls, les olors... i recollir petites mostres que seran els tresors per a la classe.

Una vegada a l'escola, és convenient fer-los fer el dibuix de la sortida.

Com que cal ambientar la classe, una proposta plàstica pot ser fer un collage amb els elements del bosc i amb dibuixos que hagin fet els/les alumnes

DESPRÉS DE VEURE L'ESPECTACLE

ACTIVITAT 2:

Podem encetar una conversa deixant en primer lloc que els nens/es comentin lliurement l'obra. La mestra/e conduirà la conversa amb l'objectiu que expliquin què els ha agradat més, quin personatge els ha resultat més simpàtic, etc.

Posteriorment, es pot encaminar la conversa a comentar directament cada una de les parts de l'obra corresponent a una determinada estació de l'any.

L'estiu

Quan comença l'obra uns animallets canten una cançó:

- De quina estació de l'any es parla en aquesta cançó?
- Creieu que tots aquests animals estan contents perquè és l'estiu i els dies són llargs?
- Penseu que a l'estiu viuen tot tipus animals?

La tardor

Després comencen a caure gotes:

- Què anuncien les gotes?
- Creieu que acostuma a ploure a la tardor?
- Quina cançó canta el cargol?
- Sabeu si la tardor és l'estació en què neixen els bolets?

L'hivern

- Què fan molts animals durant l'hivern?
- Què perden molts arbres a l'hivern?

La primavera

- Quan comença la primavera i deixa de fer fred, tornen a créixer les flors al camp?
- I als arbres, els tornen a sortir les fulles?

Es poden anar introduint els conceptes d'estiu, tardor, hivern i primavera, a mesura que aneu formulant les preguntes anteriors; i sempre procurant que el seu sentit associï amb els fenòmens més representatius de cadascuna de les estacions.

Per conèixer una mica millor les estacions es poden aprendre aquestes dites i poemes:

L'estiu

La tardor

"A l'estiu tota cuca viu"

*A l'estiu
un sol viu
fa dibuixos
sobre el riu.*

*A l'estiu, la perdiu,
xiula i canta
dins del niu.*

F. Bofill

*Els arbres es muden
de roig i de groc,
les fulles tremolen
sota un sol de foc.*

*El vent les fa caure,
les duu fins al port.*

*Quan surtis de casa,
trepitja-les fort.*

*Les mosques s'amaguen,
l'hivern és a prop.
les flors, espantades,
es tanquen de cop.*

F. Bofill, A. Puig, E. Serrat

L'hivern

La primavera

*Ja arriba l'hivern!
Tot ell va vestit:
de neu i de glaç
de boira i de nit.*

F. Bofill, A. Puig, F. Serrat

*Ara vindrà el mes de maig
regalada primavera;
floriran totes les flors,
els clavells i les roselles.*

(Cançó popular catalana)

La festa de les estacions

Per fer aquesta festa organitzem 4 grups: cadascun representa una estació.

Els nens/es s'han de disfressar de primavera, d'estiu, de tardor i d'hivern, segons el grup al qual pertanyen.

Seria molt adient ambientar la festa amb música ("Les quatre estacions", de Vivaldi).

ACTIVITAT 3:

La mestra/e durà a terme una conversa en què parlarà dels principals moments de la història de l'ocell protagonista. Aquests moments són:

- La mare cova l'ou.
- L'ocellet surt de l'ou.
- La mare l'alimenta.
- L'ocell intenta volar i cau a terra.
- La mare ha de marxar a terres més càlides sense el seu fill.
- Alguns animals del bosc ajuden l'ocellet a sobreviure.
- El pit-roig ensenya l'ocellet a volar.
- La mare torna quan fa de nou bon temps i retroba l'ocellet.

Si algun nen/a té dubtes sobre alguna paraula específica d'aquesta història (covar, pollet, etc.) se n'explicarà el seu significat.

Després de la conversa cal escriure les vuit frases anteriors a la pissarra.

Els/les alumnes les hauran de llegir i, després, copiar-les totes en un full diferent (es pot repartir la feina en grups de 4).

Durant aquest procés, cal aclarir les dificultats de comprensió i d'escriptura de les frases.

Després de treballar el significat de les quatre frases, hauran de dibuixar el que representen i, després, endreçar-les i numerar-les de l'1 al 8.

ACTIVITAT 4:

Es pot iniciar una conversa sobre els animals que han sortit al conte:

- Se'n poden dir les característiques principals.
- Es pot comentar si algú els ha vist alguna vegada.
- Se'n poden fer tot tipus de classificacions:
  - Animals grossos i animals petits
  - Animals simpàtics i animals ferotges
  - Animals que volen i animals que caminen

Es pot fer la proposta de classificació lliure:

- Fer grups amb els animals que més s'assemblin.
- Dir amb què s'assemblen els animals de cada grup.

Per fer aquesta activitat calen dibuixos o fotografies d'aquests animals.

ACTIVITAT 5:

Has sentit mai aquesta expressió?

“Se m’està posant la pell de gallina”

- Què us sembla que deu voler dir?
- L’heu feta servir alguna vegada? Quan?

A l’obra hem sentit l’expressió:

“Se m’està posant la pell de granota”

- Qui ho diu?
- Per què us sembla que ho diu?

ACTIVITAT 6:

La mestra/e pot dir que els bolets es troben amb el cargol, quan comença la tardor, i que fan alguns comentaris. Es tracta d’intentar que recordin aquests comentaris, d’esbrinar-ne el sentit i de valorar-los. Aquesta activitat es pot fer amb preguntes semblants a aquestes:

- Algú recorda què li diuen els bolets al cargol?
- Us agradaria que us diguessin que sou mocosos o babaiosos? Per què no?
- Què en penseu vosaltres d’això que diuen els bolets al cargol?

ACTIVITAT 7:

Després de comentar la representació teatral, la mestra/a proposarà als nens/es que s’inventin endevinalles que estiguin relacionades amb les quatre estacions, amb els animals i amb les plantes, que surten a funció. Haurà d’insistir en el fet que les endevinalles han d’estar ben construïdes i ser enginyoses.

En acabar, n’hauran de fer el dibuix.